

Богдан Федосов

*Науковий керівник – канд. політ. наук Вознюк Є. В.,
Східноєвропейський національний університет ім. Лесі Українки*

ПЕРСПЕКТИВИ ЕНЕРГЕТИЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНИ ТА США

У статті висвітлено історію становлення та перспективи розвитку українсько-американських відносин в енергетичній сфері як один із пріоритетів зовнішньої політики України.

This article investigates the history of the formation and prospects of Ukraine-US relations in the energy cooperation as one of the priorities of Ukraine's foreign policy.

В статье отражена история становления и перспективы развития украинско-американских отношений в энергетической сфере как один из приоритетов внешней политики Украины.

З початком XXI століття розвиток співробітництва України та Сполучених Штатів Америки в сфері енергетики з кожним роком набуває все більшого значення і містить потенціал для зближення та покращення відносин між державами. Перспективність двостороннього співробітництва у цій сфері пояснюється, насамперед, залученням Україною досвіду США щодо реалізації програм енергозбереження та розвитку альтернативної й відновлювальної енергетики.

Першим кроком у розвитку двостороннього україно-американського співробітництва в сфері енергетики стала спільна заява Президента України В.А. Ющенка та Президента США Дж. Буша від 4 квітня 2005 року. А 25 червня 2008 року в Інституті Хадсон Центру Євразійської політики відбувся круглий стіл на тему: “Київський саміт з питань енергетичної безпеки – перспективи та наслідки для США, ЄС та Євразії”. У виступі на ньому Посла України в США О. Шамшура йшлося про те, що енергетика є одним з пріоритетів стратегічного партнерства між Україною та США у XXI столітті. Головним завданням розвитку цієї співпраці є зміцнення енергетичної безпеки на міжнародному, регіональному та національному

рівнях. В основному зусилля спрямовуються на підвищення ядерної безпеки, створення сприятливого інвестиційного клімату, створення прозорих умов функціонування ринку вуглеводнів, їх видобутку, продажу та транспортуванню.

Наступним важливим кроком у розвитку енергетичного співробітництва стало підписання президентами України та США “Дорожньої карти пріоритетів українсько-американського співробітництва”, в якій зазначалася розбудова енергетичної безпеки України, диверсифікація джерел постачання, прозорість ринку.

Сучасне енергетичне співробітництво України та США здійснюється в рамках Хартії про стратегічне партнерство України і США, підписаної 19 грудня 2008 року. Основні напрямки такої співпраці закладено в положеннях Енергетичної стратегії України до 2030 року. Метою її впровадження стало сприяння реалізації у нашій державі енергозберігаючої моделі розвитку економіки. Невід’ємною частиною цієї стратегії є розвиток міжнародного енергетичного партнерства України, в тому числі зі Сполученими Штатами Америки. Таке співробітництво охоплює чітко визначені сфери: ядерну безпеку, енергоефективність, інтеграцію ринків електроенергії, відбудову і модернізацію української газотранспортної інфраструктури.

За ініціативою України та США створено двосторонню робочу групу, метою якої є співпраця, спрямована на зміцнення енергетичної безпеки нашої держави. На першому засіданні було досягнуто домовленості щодо необхідності такого співробітництва. Друге засідання групи відзначилось підписанням меморандуму про взаєморозуміння між урядами України та США щодо видобутку ресурсів газу із нетрадиційних джерел. На третьому було розглянуто пріоритети енергетичної політики України, крім цього учасники обговорили питання енергоефективності, тарифи на енергоносії, модернізацію та використання газотранспортних систем обох держав.

Майбутнє розширення співробітництва України зі США у досліджуваній сфері покладене як на модернізацію сектору, так і на значне збільшення залучених інвестицій зі сторони фінансових організацій та приватних осіб.

Останнім часом уряди обох країн працюють над здійсненням практичних кроків щодо видобування сланцевого газу на території України. Для США його видобуток, за твердженням адміністрації Білого дому, став гарантією власної енергетичної безпеки. Що стосується України, то наша газова незалежність – справа майбутнього. А отримати її в значній мірі допоможе власний видобуток сланцевого газу. Зовсім недавно американській компанії Chevron вдалося

виграти тендер і підписати з урядом України угоду про розробку його родовищ, яка має дуже важливе економічне та геополітичне значення для нашої держави. За підписаною угодою в нашу країну поступлять нові чималі інвестиції, у значній мірі нам вдасться зменшити свою залежність від російського газу.

Безумовно, перші свердловини в рамках підписаних контрактів газовидобувна кампанія пробурить лише тоді, коли будуть отримані дані про відсутність будь-яких екологічних ризиків при видобутку цього палива. А запаси його дійсно вражаючі – одні з найбільших у світі. За розрахунками вчених вони становлять 7-8 трлн.м куб. [1]. Найбільші запаси сланцевого газу концентруються у Юзівській та Олеській площах.

Підписані Україною домовленості щодо видобування американською компанією сланцевого газу викликають невдоволення урядом Російської Федерації. Так, Росія є найбільшим торговим партнером України, а особливо у питаннях, пов'язаних з енергоресурсами. А тому цілком зрозумілим є те, що в нинішніх реаліях кремлівська адміністрація намагається всіма можливими способами тиснути на нашу країну, адже вона усвідомлює, що втративши вплив на енергетичний сектор України, Росія значно послабить свої геополітичні амбіції в усій Східній Європі. А українська сторона, зважаючи на те, що вона є одним з найбільших споживачів російського газу, досягнувши промислового рівня видобутку сланцевого газу в межах власної території, може завдати болючого удару по російській економіці. Отже, уряд РФ є і буде першим противником ідеї видобутку сланцевого газу в Україні.

Разом з тим, варто сподіватися, що це аж ніяк не вплине на співробітництво України та США в енергетичній сфері. Це співробітництво має значні перспективи для поглиблення, так як велика кількість чинників вже сьогодні позитивно позначаються на багатьох аспектах реалізації даних кроків та зобов'язань.

Список використаних джерел та літератури:

1. Шевцов А.І. Енергетична дипломатія в сучасних реаліях [Текст] / А. Шевцов // Стратегічна панорама. – 2003. – № 1. – С. 56 – 67.
2. Великі глибини – потенційний резерв ресурсів вуглеводневої сировини [Текст] / Х.І. Улітко, П. С. Голуб, В. М. Солодкий//Матеріали Міжнародної науково-технічної конференції (Київ 5-6 липня 2007 р.). – С. 73 – 74.